

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

Nr. 4-35/1-2342 din 25-10-21

Curtea Constituțională a RM

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază cererea depusă de avocatul Chitic Vitali în interesele SRL „Panclip” SRL privind controlul constituționalității privind art. 226 din Cod civil al RM, la dosarul civil nr. 2ac-673/21, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Fertilitate-Chișinău” împotriva SRL „Panclip”, SRL „Alcarex” privind încasarea datoriei rezultată din contractele din 17.02.2017, 22.08.2018 și cererea reconvențională SRL „Panclip” împotriva SA „Fertilitate Chișinău” SA privind recunoașterea nulității contractelor din 17.02.2017, 22.02.2018, aducerea părților în poziția inițială, restituirea sumelor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Anexă: cerere de sesizare pe 18 file;
încheierea Curții de Apel Chișinău din 07.10.2021 pe 3 file.

Judecătorul Curții de Apel Chișinău

Iurie Cotruță

10:00
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 2369
"28" "10" 2021

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

mun. Chișinău, MD-2004

Republica Moldova

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

Prezentată în conformitate cu articolului 135, alin. (1), lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.2. Persoana juridică

Firma "PANCLIP" SRL

cod fiscal: 1003607001677

Numărul și data înregistrării: MD 0001714 din 20.04.1999

Administrator Roșcovan Viorel

Reprezentant - Avocatul Chitic Vitali

A.3. Instanța de judecată

Curtea de Apel Chișinău

Judecător Cotruță Iurie

mun. Chisinau, str. Teilor nr. 4

Tel: (022) 635-308, E-mail: cac@justice.md

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

La data de **17.02.2017** între „Fertilitatea-Chișinău” S.A., în calitate de Vînzător și „Panclip” S.R.L., în calitate de Cumpărător a fost semnat contractul de vînzare-cumpărare nr. 25, prin care Vînzătorul s-a obligat să transmită în proprietatea Cumpărătorului produse de uz fitosanitar și fertilizanți, iar Cumpărătorul s-a obligat să preia produsele și să achite prețul convenit.

Ulterior, la data de **22.02.2018** între „Fertilitatea-Chișinău” S.A., în calitate de Vînzător și „Panclip” S.R.L., în calitate de Cumpărător a fost semnat contractul de vînzare-cumpărare nr. 38, prin care Vînzătorul s-a obligat să transmită în proprietatea Cumpărătorului produse de uz fitosanitar și fertilizanți, iar Cumpărătorul s-a obligat să preia produsele și să achite prețul convenit.

Considerăm că, prin încheierea contractelor sus menționate, administratorul întreprinderii „Panclip” SRL a depășit împuternicirile acordate și limitele legale referitor la încheierea tranzacțiilor de proporții prevăzute din actele de constituire ale întreprinderii „Panclip” SRL.

Menționăm că, adunarea generală a asociaților „Panclip” SRL nu cunoștea despre încheierea contractului nr. 25 în baza căruia în perioada 16.03.2017 – 23.10.2017, între „Fertilitatea-Chișinău” S.A. și „Panclip” SRL au fost semnate facturile fiscale pe sumă totală în mărime de 4 696 843,21 lei, dintre care a fost achitată suma în mărime de 2 400 000,00 lei.

Mai mult ca atît, administratorul statutar al societății „Panclip” S.R.L. nu a semnat contractul de vînzare-cumpărare nr. 38 din 22.02.2018, în baza căruia în perioada de 15.03.2018 – 16.10.2018, între „Fertilitatea-Chișinău” și „Panclip” S.R.L. au fost semnate facturile fiscale pe sumă totală în mărime de 6 290 660,58 lei, iar „Fertilitatea-Chișinău” S.A. a știut despre acest fapt, fapt confirmat prin informația eliberată din Registrul de Stat al persoanelor juridice.

Deasemenea, adunarea generală a asociaților „Panclip” SRL nu cunoștea și despre încheierea contractului nr. 38 în baza căruia în perioada 15.03.2018 – 16.10.2018, între „Fertilitatea-Chișinău” și „Panclip” SRL au fost semnate facturile fiscale pe sumă totală în mărime de 6 290 660,58 lei.

Aceste circumstanțe se atestă prin lipsa hotărîrilor adunării generale ale asociaților „Panclip” SRL reflectate prin procesele-verbale.

Aceasta, ținînd cont de pct. 6.1, alin. 7 al statutului întreprinderii „Panclip” SRL care indică că, de competența exclusivă a adunării generale a asociaților ține aprobarea contractelor, încheiate pe sume ce depășesc în 30 de ori capitalul social.

Prin contractul de vînzare-cumpărare a părții sociale nr. 6478 din 09.04.2019 și decizia ÎP „Agenția Servicii Publice” din 09.04.2019 a fost schimbată componentă asociaților întreprinderii „Panclip” SRL, c/f: 1003607001677.

La acel moment capitalul social al „Panclip” SRL a fost majorat pînă la 100 000 lei, ce se confirmă prin extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice, iar valoarea totală a

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

contractelor încheiate cu "Fertilitatea-Chișinău" S.A. este de 10 987 503,79 lei, ceea ce depășesc mai mult de 30 de ori capitalul social.

În conformitate cu prevederile **art. 2, alin. (2) din Legea nr. 135 din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată**, societatea își exercită, de la data constituirii, drepturile și obligațiile sale prin intermediul administratorului.

Potrivit **art. 69 alin. (1) și (2), art. 71 alin. (1) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007**, societatea trebuie să aibă unul sau mai mulți administratori, ce administrează societatea și o reprezintă, care poate fi numai o persoană fizică majoră, cu capacitate deplină de exercițiu. Administratorul este în drept: să efectueze actele de gestiune a societății, necesare atingerii scopurilor prevăzute în actul de constituire și în hotărârile adunării generale a asociațiilor; să reprezinte fără procură societatea în raporturile cu organele statului, cu terții și în instanțele de judecată; să elibereze altor persoane mandat în numele societății; să exercite alte împuterniciri atribuite de adunarea generală a asociațiilor sau de consiliul societății conform competenței lor.

Din conținutul normelor citate și a prevederilor statutului "Panclip" SRL, rezultă prompt că contractul de vânzare-cumpărare nr. 38 din 22.02.2018 nu a fost semnat de către administratorul societății, iar pîna la semnarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 25 din 17.02.2017 administratorul era obligat să respecte limita împuternicirilor care i s-au acordat – la caz, în mod obligatoriu să ceară aprobarea/acordul adunării generale pentru încheierea tranzacțiilor de proporții care depășească cu 30 de ori mărimea capitalului social, or încheierea acestui contract poate fi recunoscută ca fiind valabilă numai sub condiția aprobării prin hotărârea adunării generale a asociațiilor sub sancțiunea nulității.

Art. 48 alin. (1) și art. 49 alin. (2), lit. g) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, organul suprem al societății este adunarea generală a asociațiilor. Asociații pot fi convocați în adunări generale ordinare și extraordinare. Dacă actul de constituire nu prevede altfel, de competența adunării generale a asociațiilor țin: g) adoptarea altor hotărâri atribuite de lege sau de actul de constituire în competența adunării generale a asociațiilor.

Deci prin prisma normelor de drept material indicate era necesară adoptarea hotărârii adunării generale a asociațiilor „Panclip” SRL, prin care să fie exprimat expres acordul de a încheia contracte de vânzare-cumpărare nr. 25 din 17.02.2017 și nr. 38 din 22.02.2018, care de fapt reprezintă manifestarea voinței de a încheia actul juridic respectiv de către societatea, or valoarea totală a contractelor încheiate cu „Fertilitatea-Chișinău” S.A. este de 10 987 503,79 lei, ceea ce depășește cu mai mult de 30 de ori mărimea capitalului social.

În condiții abordate, lipsa hotărârii adunării generale a „Panclip” SRL și existența doar acordului administratorului întreprinderii în acest sens, nu înlocuiește, nu înglobează și nu poate fi apreciată ca manifestare a voinței valabile exprimate societate pentru încheierea contractelor respective.

Așa cum s-a arătat în practica judiciară, pct. 46. adunarea generală a asociațiilor reprezintă organul deliberativ și decizional al societății, care hotărăște în problemele esențiale ale societății... pct.48 Or, doar adunarea generală a asociațiilor, ca organ suprem de conducere al societății, este capabilă să reflecte întocmai voința asociațiilor în actul de constituire.” (HCC nr.27

din 27.09.2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr.135-XVI din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată).

Urmare a acesteia menționăm că Adunarea generală a asociaților "Panclip" SRL nu s-a convocat pentru aprobarea încheierii actelor juridice civile sus-menționate, ceea ce nu poate fi apreciată drept o manifestare a voinței exteriorizată a persoanei juridice îndreptată spre nașterea, modificarea sau încetarea raporturilor juridice în condiții legale.

Din această perspectivă, "Fertilitatea-Chișinău" SA (vînzătorul) la semnarea contractelor nominalizate era obligat să verifice împuternicirile persoanelor care au semnat contractele de vînzare-cumpărare din partea "Panclip" SRL (cumpărătorul).

În speță, în baza acestor contracte "Fertilitatea-Chișinău" SA a depus cererea de chemare în judecată împotriva "Panclip" SRL cu privire la încasarea datoriei ce rezidă din contractele de vînzare-cumpărare indicate mai sus. "Panclip" SRL la rîndul său, a înaintat cererea reconvențională privind declararea nulității a contractelor de vînzare-cumpărare.

Prin hotărîrea Judecătorei Chișinău sediul Centru din 19.10.2020, cererea de chemare în judecată depusă de "Fertilitatea-Chișinău" S.A. împotriva "Panclip" S.R.L. privind încasarea datoriei a fost admisă integral, iar cererea reconvențională depusă de "Panclip" SRL împotriva "Fertilitatea-Chișinău" S.A. privind declararea nulității a contractelor de vînzare-cumpărare, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru respingerea cererii reconvenționale, instanța a susținut prevederile art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de pînă la 01 martie 2019) ("*nulitatea actului juridic încheiat cu încălcarea limitei împuternicirilor*"), potrivit căreia în cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sînt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice – prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări.

Orice excepție în acest sens intervine în cîmpul de reglementare a art. 126 din Constituția Republicii Moldova, ce garantează imperativ și nicidecum discreționar securitatea raporturilor antreprenoriale, inviolabilitatea investițiilor și concurența loială.

Consider că prevederile art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de pînă la 01 martie 2019), contravin dispozițiilor art. 14, 71 a Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007 și implicit art. 23, alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

C. Obiectul sesizării³

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie:

- art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de până la 01 martie 2019), care stabilește:

“În cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sînt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice – prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări”.

Cu privire la cauza litigioasă dedusă spre examinare instanței, în cadrul căreia a fost formulată prezenta excepție de neconstituționalitate, de competența adunării generale a asociațiilor ține aprobarea în prealabil a încheierii contractelor, ce depășesc în 30 de ori capitalul social, sub sancțiunea nulității.

Precum deja s-a relatat, la momentul încheierii contractelor supuse litigiului, capitalul social constituia 100 000 lei, conform extrasului din Registrul de Stat al persoanelor juridice, iar valoarea totală a contractelor încheiate cu “Fertilitatea-Chișinău” S.A. depășește suma de 10 987 503,79 lei, ceea ce constituie mai mult de 30 de ori mărimea capitalului social.

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor enunțate este ridicată în temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, astfel cum a fost interpretat prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

1. Prevederile relevante Constituției Republicii Moldova:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

"(...)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate".

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

"(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.

(...)"

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

"(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(...)"

Articolul 126

Economia

"(...)

(2) Statul trebuie să asigure:

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

(...),

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.

Articolul 127

Proprietatea

“(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

(...)”

2. Prevederile relevante ale Codului Civil Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002:

Articolul 226 (în redacția de pînă la 01 martie 2019)

Nulitatea actului juridic încheiat cu încălcarea limitei împuternicirilor

În cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sînt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice – prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări.

Articolul 312.

Consimțămîntul

“(1) Consimțămînt este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

(2) Consimțămîntul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernămînt, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

(...)”

3. Prevederile relevante ale Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007:

Articolul 2.

Noțiunea de societate cu răspundere limitată

(1) *Societatea cu răspundere limitată (denumită în cele ce urmează societate) este societatea comercială cu personalitate juridică al cărei capital social este divizat în părți sociale conform actului de constituire și ale cărei obligații sînt garantate cu patrimoniul societății.*

(2) *Societatea își exercită, de la data constituirii, drepturile și obligațiile sale prin intermediul administratorului.*

Articolul 14.

Forța juridică a actului de constituire

(1) *Dispozițiile actului de constituire sînt obligatorii pentru asociați și organele societății.*

(2) *Dispozițiile actului de constituire și modificările aduse acestora sînt opozabile terților din momentul înregistrării în Registrul de stat al persoanelor juridice.*

Articolul 48.

Adunarea generală a asociaților

”(1) Organul suprem al societății este adunarea generală a asociaților. Asociații pot fi convocați în adunări generale ordinare și extraordinare.

(...)”

Articolul 49.

Competența adunării generale a asociaților

”(...

(2) Dacă actul de constituire nu prevede altfel, de competența adunării generale a asociaților țin:

(...

g) adoptarea altor hotărîri atribuite de lege sau de actul de constituire în competența adunării generale a asociaților”.

Articolul 71.

Drepturile administratorului

”(1) Administratorul este în drept:

a) să efectueze actele de gestiune a societății, necesare atingerii scopurilor prevăzute în actul de constituire și în hotărîrile adunării generale a asociaților;

(...)”

Articolul 73.**Limitarea drepturilor administratorului**

“(1) Administratorul este obligat față de societate să respecte limitele împuternicirilor stabilite prin actul de constituire ori, dacă acesta nu prevede altfel, de către adunarea generală a asociaților.

(...)”

3. Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

Articolul 1 din Protocolul 1**Protecția Proprietății**

“Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

(...)”

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

I. Pretinsă încălcare a articolului 1, alin. (3) din Constituție

Art. 1, alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, intitulat "Statul Republicii Moldova", stipulează:

"(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate".

Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, reiterat constant în jurisprudența Curții Constituționale. Legalitatea ca principiu de bază ale statului de drept, determină conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură privind edictarea normelor juridice (HCC 14/27.04.2014).

II. Pretinsă încălcare a art. 23 din Constituție

Art. 23 din Constituția Republicii Moldova, intitulat "Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle", stipulează:

"(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative".

Astfel, Curtea Constituțională a sancționat neconstituționalitatea unor prevederi dintre cele mai diverse, motivat de caracterul lor neclar, echivoc sau puțin previzibil, raportat în mod direct la dispozițiile Constituției Republicii Moldova. Bineînțeles că cerința previzibilității, a clarității și a caracterului accesibil al legii a fost consacrată demult la nivelul jurisprudenței Curții Europene care a statuat că: "noțiune de "lege", prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea" (cauza Del Rio Prada v. Spania, cererea nr. 42750/09, hotărîre din 21.10.2013, § 91).

Orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor (HCC 13/15.052015).

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Pornind de la prevederea legală a cărei control de constituționalitate se solicită, considerăm că aceasta nu corespunde exigențelor de previzibilitate, care în activitatea de legifirare nicidecum nu poate fi omisă.

Dintr-o primară analiză, odată ce adunarea generală ca organ suprem al societății nu și-a dat consimțământul ca condiție esențială de fond și generală, la încheierea actului juridic respectiv, ceea ce reprezintă condiția consimțământului valabil exprimat (art. 312 Cod civil) și care atrage nulitatea absolută, prevederea art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de până la 01 martie 2019) ce instituie inopozabilitatea față de terți a efectelor actului ilegal, conceptual nu poate fi acceptată întrucât este disproporțională principiilor fundamentale ale statului de drept și a securității raporturilor juridice. Se observă că, înopozabilitatea instituită afectează obiectivitatea decizională și, deci, scopul societății este suprimat prin voința organului de administrare față de societatea pe care o gestionează și o reprezintă legal. Din această optică, pe de o parte încălcarea normelor statutare sancționează actele juridice încheiate de administrator cu depășirea împuternicirilor, cu nulitatea absolută, iar pe de altă parte terții ce se angajează în aceste raporturi cu încălcarea Statului, se exonerează de înopozabilitatea actelor juridice ilicite, chiar dacă acestea sînt lovite de nulitate.

Rezultă în mod cert că legiuitorul instituie o nulitate absolută a unui act juridic în raport cu voința neexteriorizată a organului suprem pe motivul nerespectării limitei împuternicirilor legale, ceea ce este firesc avînd în vedere că împuternicirile sunt de a efectua acte de gestiune necesare scopului prevăzut în hotărîrea adunării, care conform Statutului societății urmează să fie conform actelor de constituire. Din alt punct de vedere, prevederile art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova aneantizează nulitatea evocată, prin consacrarea înopozabilității actelor juridice încheiate prin nesocotirea normelor statutare față de terți.

Totodată, în toate cazurile, organele societății (organul suprem) nu sunt părți ale unui act juridic ci membre ale aceluiași întreg, care este persoana juridică. Față de terți, voința juridică exprimată prin reprezentanții legali reprezintă voința societății însăși.

Prin urmare, se atestă un concurs de norme legislative imperative care sunt divergente, inconciliabile, neclare și neprevizibile.

În aceeași optică, abordarea legislativă contestată este și mai fundamentală ținînd cont de faptul că societățile cu răspundere limitată reprezintă societăți comerciale. Reieșind din scopul urmărit de părți și voința asociaților la formarea/gestionarea societății, exprimată prin actul de constituire, administratorul cu titlu imperativ trebuie să respecte actele de constituire în interesele întreprinzătorului, ignorarea acestora nefiind pasibilă unor derogări legislative.

Derivînd din prevederile art. 14 a Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, care garantează tuturor terților opozabilitatea dispozițiilor actului de constituire și modificărilor aduse acestora din momentul înregistrării în Registrul de Stat al persoanelor juridice, considerăm că se aduc multe confuzii pentru antreprenori, acestea fiind de natură a genera restrîngeri a însăși dreptul de proprietate atît a asociaților cît și a persoanei juridice contractante.

Potrivit art. 54 din Constituția Republicii Moldova, nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngerii decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Potrivit prevederilor Convenției Europene pentru Drepturile Omului, orice restrîngere a drepturilor și a libertăților omului trebuie să se bazeze pe lege; să urmărească un scop social-semnificativ, legitim și să fie necesară într-o societate democratică, iar neîndeplinirea uneia din aceste trei condiții duce la încălcarea drepturilor și a libertăților omului, care se bucură de o protecție jurisdicțională în condițiile legii.

Mai mult de atît, observăm că, rolul Registrului public este acela de a asigura publicitatea, aceasta conferind actelor și faptelor înregistrate, efectul de opozabilitate față de terți din momentul înregistrării. Pe de altă parte, împuternicirile de reprezentare conferite administratorului de către adunare devin inopozabile prin efectul aplicării art. 226, deși obligatoriu datele inserate în documentele de constituire cad sub incidența înregistrării în Registrul de Stat al persoanelor juridice, drept instituție juridică care, prin exigențele proprii, completează și consfințește legalitatea existenței, a activității unui agent economic, a tuturor persoanelor juridice.

Acest paralelism legislativ existent determină incertitudine pentru destinatarii legii, or conform jurisprudenței constante a CEDO, incertitudinea juridică este de natură a reduce încrederea justițiabililor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului.

Mai mult, potrivit Legii nr. 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, antreprenoriatul este considerat activitatea (...) desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri, iar antreprenori persoanele ce practică activitatea enunțată.

Reieșind din această definiție putem concluziona că antreprenorii acționează în activitățile pe care le exercită cu un anumit grad de risc, risc asumat pentru promovarea scopului de obținere a veniturilor.

Respectiv, la nașterea raporturilor civile comerciantul trebuie să manifeste minima diligență atît cu privire la natura juridică, drepturile generale de actele juridice pe care le încheie, capacitatea de exercițiu a părții cu care întră în raporturi contractuale, prudența în efectuarea unor prognoze și efecte, evaluarea de ansamblu a tranzacției cît și împuternicirile de reprezentare.

Prin urmare, inopozabilitate contestată contravine principiilor economiei de piață și antreprenoriatului ce impune manifestarea unei minime diligențe la angajarea în cadrul raporturilor juridice și promovarea pe risc propriu a produselor și serviciilor în scopul obținerii de venituri.

III. Pretinsa încălcare a art. 46 din Constituție

Art. 46, alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, intitulat "Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia", stipulează:

"Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate".

Avînd în vedere dispozițiile art. 46 din Constituție, este general acceptat că atîta timp cît dreptul de proprietate este garantat, statul are atît o obligație pozitivă, în sensul creării unui cadru legal propice manifestării dreptului de proprietate, cît și o obligație negativă de a se abține de la numite măsuri care pot aduce atingere acestui drept.

De asemenea, în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului, statele semnatare au obligația, în primul rînd, să se abțină de la acțiuni care ar putea prejudicia dreptul de proprietate al persoanelor recunoscut în temeiul art. 1 al Protocolului nr. 1, această obligație reprezentînd dimensiunea negativă a garanțiilor recunoscute de dispozițiile Convenției. Mai mult decît atît, nu este suficient ca statul să aibă o atitudine pasivă, de abținere, ci este obligat să ia măsuri adecvate pentru respectarea dreptului de proprietate.

În aceste condiții, apreciem drept o ingerință în dreptul de proprietate al fondatorilor/asociaților ce exteriorizează consimțămîntul propriu prin adunarea generală drept organ deliberativ și decizional al societății.

În conformitate cu art. 24 alin. (1) din Legea privind societățile cu răspundere limitată, partea socială reprezintă o fracțiune din capitalul social al societății al cărei quantum se stabilește în funcție de quantumul aportului și include toate drepturile și obligațiile asociatului. E de notat faptul că, într-o hotărâre, Curtea de la Strasbourg a decis cu valoare de principiu că, cota parte într-o societate comercială este un bun complex, care se protejează prin art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Ea certifică faptul că deținătorul posedă o parte din capitalul social și alte drepturi, inclusiv dreptul de creanță asupra activelor societății (a se vedea Hotărârea din 25.07.2002 pe cauza Savtransavto contra Ucrainei). Este relevant faptul că, potrivit prevederilor art.4 din Constituție, Hotărârile Curții Constituționale nr.55 din 14.10.1999 și Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din 19.06.2000, Convenția constituie o parte integrantă a sistemului legal intern și, respectiv, urmează a fi aplicată ca și orice altă lege cu excepția că prevederile Convenției au prioritate față de restul legilor interne care îi contravin.

Întrucît tranzacțiile litigioase nu naște un drept de proprietate, aspectul ce urmează a fi abordat se referă la faptul ce fel de drept se naște în baza acestei activități. Astfel, se poate considera că în patrimoniul societății se naște un drept de creanță al cărui conținut patrimonial include sumele cu care a tranzacționat contrar aprobării prealabile a adunării generale și care din

perspectiva art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale se bucură de aceeași ocrotire întocmai ca dreptul de proprietate asupra bunurilor corporale.

Totodată, este evident că administratorul nu poate consimți contrar interesului societății, deoarece scopul societăților comerciale este de a obține beneficii. Beneficiile societății, evidențiate prin bilanț, se împart de adunarea generală sub forma de dividende. Asociații au dreptul la dividende, potrivit actului constitutiv, proporțional cotei de participare la capitalul social vărsat.

Aționînd contrar voinței organului decizional, o persoana care deține o funcție de administrare este facilitată să acționeze în interes personal în raport cu cel încredințat de către asociați. În acest fel, tolerarea unei inopozabilități legale, este de natura să legifereze prejudicierea asociațiilor, care pe de altă parte trebuie să fie protejați exact prin normele statutare, sub sancțiunea nulității absolute.

Conceptual, nulitatea absolută sancționează nerespectarea, la încheierea actului juridic, a unei norme care ocrotește un interes general, obștesc. În acest sens lipsa totală a consimțămîntului la încheierea unui act juridic este considerată de practică o cauză de nulitatea absolută, cu toate consecințele ce decurg de aici, respectiv posibilitatea invocării de către orice persoană interesată și imposibilitatea acoperirii prin confirmare a cauzei de nulitate.

În aceste condiții, este lesne de înțeles că norma pusă în discuție, concură cu alte dispoziții ce vizează dreptul de proprietate. Constituția Republicii Moldova, prin art. 46 și 127 garantează dreptul la proprietate, instituind normele constituționale în conformitate cu care Statul garantează dreptul de proprietate, ocrotește și garantează realizarea dreptului la proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

Reglementări similare sînt reținute de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (în continuare Convenția Europeană). Protocolul adițional nr. 1, art. 1 care recunoaște dreptul oricărei persoane fizice sau juridice la respectarea bunurilor sale, precizînd că nimeni nu poate fi lipsit de proprietate decît pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de Lege și de principiile generale ale dreptului internațional, ceea ce semnifică că orice fapt, act și/sau acțiune/înațiune care îngreădește dreptul de proprietate, este contrar Convenției și implicit dreptului la respectarea bunului.

Jurispridența Curții Europene pentru Drepturile Omului (în continuare Curtea Europeană) accentuează asupra principiului general al necesității respectării dreptului de proprietate conform art. 1(1) din Protocolul adițional nr. 1, potrivit căruia "orice persoana fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale". Altfel spus, această normă impune obligația statelor contractante de a respecta dreptul de proprietate în substanța sa, ținînd cont de domeniul de aplicare dezvoltat de jurisprudența europeană în materie.

În același sens, jurisprudența instanței europene (cauza Papamichalopoulos contra Greciei) statuează asupra abținerii Statului la exercitarea unor măsuri care prin efectul real ar putea

produce o priveră a dreptului de proprietate și care ar putea fi asimilată unei exproprieri de fapt, or din moment ce Convenția are ca scop protejarea unor drepturi concrete și efective, pierderea dreptului de a se folosi și de a dispune de bun, sunt echivalente pentru proprietar cu o exproprieră în fapt, incompatibilă cu dreptul la respectarea bunurilor.

Pentru a ne edifica în mod complet asupra intențiilor legiuitorului cu privire la societatea cu răspundere limitată, corelat celor sus-invocate speței, vom identifica în continuare împuternicirile legale ale administratorului prin prisma prevederilor art. 71, alin. (1) lit. a) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, care statuează că "administratorul este în drept: a) să efectueze actele de gestiune a societății, necesare atingerii scopurilor **prevăzute în actul de constituire și în hotărârile adunării generale a asociaților**".

Pe de altă parte prevederile art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de pînă la 01 martie 2019), stipulează că: "*în cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sînt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice – prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări*".

Odată, ce atribuțiile legale ale administratorului, conferite prin prisma art. 71, alin. (1), lit. a) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, comportă în sine o limitare legală la actele de gestiune a societății, necesare atingerii scopurilor prevăzute în hotărârile adunării generale, este evident că legiuitorul trebuie să ofere garanții certe și inerente în sprijinul acesteia. Deci limitele legale sunt conferite însuși de legiuitor de jure.

Astfel, prevederile art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de pînă la 01 martie 2019) devin inoperante, or împuternicirile de reprezentare conferite de către lege administratorului, de jure sunt limitate, declarîndu-se inopozabile terților, fapt ce denotă caracterul ambiguu al acestora.

Astfel, incoerența legislativă și distorsionările de interpretare ale legislației în baza art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de pînă la 01 martie 2019), contravine prevederilor art. 1, art. 23 (2) și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.

Pornind de la cele enunțate consider că 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de pînă la 01 martie 2019) contravine prevederilor art. 1, art. 23 (2) și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile **articolul 12¹ din Codul de procedură civilă**, dacă, în procesul judecării pricinii, se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată este în drept să sesizeze, în conformitate cu prevederile Codului Jurisdicției Constituționale, Curtea Constituțională pentru a verifica constituționalitatea actului respectiv. În baza celor relatate, a normelor de drept invocate, **solicit inițierea procedurii de sesizare a Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din**

06.06.2002 (în redacția de pînă la 01 martie 2019) prin raportare la prevederile art. 1, alin. (3), art. 23 și art. 46 din Constituția Republicii Moldova, emiterea unei încheieri în acest sens.

F. Declarația și semnătura autorului sesizării⁶

Declar cu responsabilitate că informațiile conținute în acesta sesizare sunt corecte.

Reprezentant "Panclip" SRL

Avocatul Chitic Vitali

Data: 30.09.2021

Semnatura: _____

[Handwritten signature in blue ink]

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎN C H E I E R E

07 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componența sa:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii
Grefier

Nelea Budăi
Viorica Mihaila și Iurie Cotruță
Cristina Cereșeu

Examinînd în cadrul ședinței publice cererea avocatului Chitic Vitali în interesele SRL „Panclip” SRL privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă în cadrul examinării cererii de apel împotriva hotărârii din 19 octombrie 2020 și împotriva hotărârii suplimentare din 22 octombrie 2020, emise de Judecătoria Chișinău sediul Centru, în cauza civilă nr.2c-3768/2019, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Fertilitate-Chișinău” împotriva SRL „Panclip”, SRL „Alcarex” privind încasarea datoriei rezultată din contractele din 17.02.2017, 22.08.2018 și cererea reconvențională SRL „Panclip” împotriva SA „Fertilitate-Chișinău” SA privind recunoașterea nulității contractelor din 17.02.2017, 22.02.2018, aducerea părților în poziția inițială, restituirea sumelor și încasarea cheltuielilor de judecată, după expunerea esenței cauzei de către judecătorul - raportor Iurie Cotruță, a

c o n s t a t a t :

La 08 noiembrie 2019 „Fertilitate-Chișinău” SA a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată la 19 decembrie 2020 împotriva SRL „Panclip” și „Alcarex” SRL privind încasarea datoriei rezultată din contractele de vânzare-cumpărare din 17.02.2017 și 22.02.2018 în sumă de 9.431.531,15 lei dobânda de întârziere în mărime de 61367,79 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 13 august 2020 SRL „Panclip” a depus cerere reconvențională, inclusiv concretizată împotriva „Fertilitate-Chișinău” SA privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 25 din 17.02.2017 și nr. 38 din 22.02.2018, repunerea părților în poziția inițială, încasarea din contul „Fertilitate-Chișinău” SA a sumei de 2.400.000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 19 octombrie 2020, acțiunea depusă de „Fertilitate-Chișinău” SA a fost admisă integral și s-a încasat, în mod solidar de la „Panclip” SRL și „Alcarex” SRL în beneficiul „Fertilitate-Chișinău” SA datoria rezultată din contractul din 17.02.2017 și 22.02.2018 în sumă de 9.431.531,15 lei, dobânda de întârziere pe perioada 01.10.2019-08.11.2019 în sumă de 61367,79 lei și cheltuielile de judecată rezultate din plata taxei de stat de 50000 lei, în total suma de 9.542.898 lei 94 bani.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională a „Panclip” SRL împotriva „Fertilitate-Chișinău” SA 2 privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 25 din 17.02.2017 și nr. 38 din 22.02.2018, repunerea părților

în poziția inițială, încasarea din contul "Fertilitate Chișinău" SA a sumei de 2.400.000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 22 octombrie 2020, cererea pârâtului în acțiunea inițială, SRL „Panclip”, privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea din 11.11.2019, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 18 noiembrie 2020, în termen legal, avocatul Chitic Vitali în interesele „Panclip” SRL a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 19 octombrie 2020.

La 30 septembrie 2021, în cadrul ședinței judiciare reprezentantul apelantului SRL "Panclip", avocatul Chitic Vitali a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate conform Constituției RM art. 135 alin 1 lit. a) și g), în vederea verificării constituționalității art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de până la 01 martie 2019), care stabilește : "în cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sînt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice - prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări".

Relevă că cauza litigioasă dedusă spre examinare instanței, în cadrul căreia a fost formulată prezenta excepție de neconstituționalitate, de competența adunării generale a asociațiilor ține aprobarea în prealabil a încheierii contractelor, ce depășesc în 30 de ori capitalul social, sub sancțiunea nulității la momentul încheierii contractelor supuse litigiului, capitalul social constituia 100 000 lei, conform extrasului din Registrul de Stat al persoanelor juridice, iar valoarea totală a contractelor încheiate cu "Fertilitatea-Chișinău" S.A. depășește suma de 10 987 503,79 lei, ceea ce constituie mai mult de 30 de ori mărimea capitalului social.

Relatează că la momentul încheierii contractelor supuse litigiului, capitalul social constituia 100 000 lei, conform extrasului din Registrul de Stat al persoanelor juridice, iar valoarea totală a contractelor încheiate cu "Fertilitatea-Chișinău" S.A. depășește suma de 10 987 503,79 lei, ceea ce constituie mai mult de 30 de ori mărimea capitalului social (în redacția de până la 01 martie 2019) ce instituie inopozabilitatea față de terți a efectelor actului ilegal, conceptual nu poate fi acceptată întrucât este disproporțională principiilor fundamentale ale statului de drept și a securității raporturilor juridice.

Indică că, în opozabilitatea instituită afectează obiectivitatea decizională și, deci, scopul societății este suprimat prin voința organului de administrare față de societatea pe care o gestionează și o reprezintă legal. Din această optică, pe de o parte încălcarea normelor statutare sancționează actele juridice încheiate de administrator cu depășirea împuternicirilor, cu nulitatea absolută, iar pe de altă parte terții ce se angajează în aceste raporturi cu încălcarea Statului, se exonerează de în opozabilitatea actelor juridice ilicite, chiar dacă acestea sînt lovite de nulitate.

Consideră că legiuitorul instituie o nulitate absolută a unui act juridic în raport cu voința neexteriorizată a organului suprem pe motivul nerespectării limitei împuternicirilor legale, ceea ce este firesc avînd în vedere că împuternicirile sunt de

2

a efectua acte de gestiune necesare scopului prevăzut în hotărârea adunării, care conform Statutului societății urmează să fie conform actelor de constituire. Din alt punct de vedere, prevederile art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova aneantizează nulitatea evocată, prin consacarea în opozabilității actelor juridice încheiate prin nesocotirea normelor statutare față de terți.

Reiterează că în toate cazurile, organele societății (organul suprem) nu sunt părți ale unui act juridic ci membre ale aceluiași întreg, care este persoana juridică. Față de terți, voința juridică exprimată prin reprezentanții legali reprezintă voința societății însăși. Prin urmare, se atestă un concurs de norme legislative imperative care sunt divergente, inconciliabile, neclare și neprevizibile.

Invocă că abordarea legislativă contestată este și mai fundamentală ținând cont de faptul că societățile cu răspundere limitată reprezintă societăți comerciale. Reieșind din scopul urmărit de părți și voința asociațiilor la formarea/gestionarea societății, exprimată prin actul de constituire, administratorul cu titlu imperativ trebuie să respecte actele de constituire în interesele întreprinzătorului, ignorarea acestora nefiind pasibilă unor derogări legislative

Derivând din prevederile art. 14 a Legii privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, care garantează tuturor terților opozabilitatea dispozițiilor actului de constituire și modificărilor aduse acestora din momentul înregistrării în Registrul de Stat al persoanelor juridice, consideră că se aduc multe confuzii pentru antreprenori, acestea fiind de natură a genera restrângeri a însăși dreptul de proprietate atât a asociațiilor cât și a persoanei juridice contractante.

Potrivit art. 54 din Constituția Republicii Moldova, nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Subliniază că, rolul Registrului public este acela de a asigura publicitatea, aceasta conferind actelor și faptelor înregistrate, efectul de opozabilitate față de terți din momentul înregistrării. Pe de altă parte, împuternicirile de reprezentare conferite administratorului de către adunare devin inopozabile prin efectul aplicării art. 226, deși obligatoriu datele inserate în documentele de constituire cad sub incidența înregistrării în Registrul de Stat al persoanelor juridice, drept instituție juridică care, prin exigențele proprii, completează și consfințește legalitatea existenței, a activității unui agent economic, a tuturor persoanelor juridice.

Indică că, potrivit Legii nr. 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, antreprenoriatul este considerat activitatea (...) desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri, iar antreprenori persoanele ce practică activitatea enunțată.

Reieșind din această definiție concluzionează că, antreprenorii acționează în activitățile pe care le exercită cu un anumit grad de risc, risc asumat pentru promovarea scopului de obținere a veniturilor.

Respectiv, la nașterea raporturilor civile comerciantul trebuie să manifeste minima diligență atât cu privire la natura juridică, drepturile generale de actele juridice pe care le încheie, capacitatea de exercițiu a părții cu care întră în raporturi contractuale, prudența în efectuarea unor prognoze și efecte, evaluarea de ansamblu a tranzacției cât și împuternicirile de reprezentare.

Pentru a se edifica în mod complet asupra intențiilor legiuitorului cu privire la societatea cu răspundere limitată, corelat celor sus-invocate speței, identifică în continuare împuternicirile legale ale administratorului prin prisma prevederilor art. 71, alin. (1) lit. a) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, care statuează că "administratorul este în drept: a) să efectueze actele de gestiune a societății, necesare atingerii scopurilor **prevăzute în actul de constituire și în hotărârile adunării generale a asociaților**".

Pe de altă parte prevederile art. 226 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), stipulează că: "în cazul în care atribuțiile persoanei privind încheierea actului juridic sînt limitate prin contract, iar împuternicirile organului persoanei juridice - prin actul de constituire, în comparație cu cele stipulate prin mandat, lege sau cu cele deduse din circumstanțele în care se încheie actul juridic, acesta, încheiat fără respectarea limitelor impuse, *poate fi declarat nul numai în cazul în care se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre limitări*".

Odată, ce atribuțiile legale ale administratorului, conferite prin prisma art. 71, alin. (1), lit. a) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, comportă în sine o limitare legală la actele de gestiune a societății, necesare atingerii scopurilor prevăzute în hotărârile adunării generale, consideră că, legiuitorul trebuie să ofere garanții certe și inerente în sprijinul acesteia. Deci limitele legale sunt conferite însuși de legiuitor de jure.

Astfel, prevederile art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de până la 01 martie 2019) devin inoperante, or, împuternicirile de reprezentare conferite de către lege administratorului, de jure sunt limitate, declarîndu-se inopozabile terților, fapt ce denotă caracterul ambiguu al acestora.

Astfel, invocă că, incoerența legislativă și distorsionările de interpretare ale legislației în baza art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de până la 01 martie 2019), contravine prevederilor art. 1, art. 23 (2) și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.

Consideră că, art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de până la 01 martie 2019) contravine prevederilor art. 1, art. 23 (2) și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil consideră că cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 226 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (în redacția de până la 01 martie 2019), este întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor

3

Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Potrivit art. 20 din Constituția RM „ (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngîrădi accesul la justiție.”

În conformitate cu art. 23 din Constituția RM „ (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, statuează că, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție, iar art. 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale prevede că, în exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Colegiul civil reține că, potrivit hotărârii Curții Constituționale nr. 15 din 06 mai 1997 cu privire la interpretarea art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii

Moldova, excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logică între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sânt: necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate; existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate; obiectul excepției de neconstituționalitate care este mai larg, incluzând nu numai legile, ci și alte acte normative.

Raportând aceste dispoziții la circumstanțele speței, Colegiul conchide că acesta nu este îndreptățit de a se expune asupra temeiniciei sesizării Curții Constituționale înaintate de către avocatul Chitic Vitali, instanța de apel reținând doar faptul că există incertitudine privind constituționalitatea prevederilor legale invocate ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, la fel și că obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

La caz, colegiul constată că se întrunesc toate condițiile legale, prevăzute de art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă pentru a ridica excepția de neconstituționalitate și de a sesiza Curtea Constituțională.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 12¹, art.269-270 CPC, Colegiul civil,

D i s p u n e:

Se admite cererea avocatului Chitic Vitali în interesele SRL „Panclip” SRL privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecător

Nelea Budăi

Judecători:

Viorica Mihaila

COPIA CORESPUNDE
JUDECĂTOR

Iurie Cotruță